

**Vlaamse Toezichtcommissie voor het
elektronische bestuurlijke
gegevensverkeer**

**Beraadslaging VTC nr. 19/2017 van
21 juni 2017**

Betreft: Mededeling van persoonsgegevens door het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AgODi) en Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS) aan de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA) in het kader van de instaptoets lerarenopleiding.

I. ELEMENTEN VAN DE AANVRAAG

A. WETTELIJKE, DECRETALE EN REGLEMENTAIRE GRONDSLAGEN

1. De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna: "de VTC");
2. Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid de artikelen 8 en 11;
3. Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009 betreffende veiligheidsconsulenten;
4. Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVP");
5. Gelet op de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen (hierna "WRR");
6. Gelet op de wet van 5 mei 2014 houdende verankering van het principe van de unieke gegevensinzameling in de werking van de diensten en instanties die behoren tot of taken uitvoeren voor de overheid en tot vereenvoudiging en gelijkschakeling van elektronische en papieren formulieren (hierna "wet van 5 mei 2014"), inzonderheid artikel 5;

7. Gelet op het Koninklijk besluit van 13 februari 2001 ter uitvoering van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (hierna "KB van 13 februari 2001");

B. VERLOOP VAN HET ONDERZOEK

8. Gelet op de aanvraag van de VLHORA enerzijds en van AgODi en AHOVOKS anderzijds;

9. Gelet op de evaluatie van de beveiliging van de AgODi van 13 februari 2017, ontvangen per mail op 10 mei 2017;

10. Gelet op de evaluatie van de beveiliging van AHOVOKS van 13 februari 2017, ontvangen per mail op 8 mei 2017;

11. Gelet op de bespreking van het dossier op de vergadering van de VTC van 21 juni 2017;

12. Beslist op 21 juni 2017, na beraadslaging, als volgt:

II. ONDERWERP EN CONTEXT VAN DE AANVRAAG

13. De Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA) is het officieel overleg- en adviesorgaan van de hogescholen. Het verenigt de hogescholen in Vlaanderen (www.vlhora.be).

14. De Vlaamse Regering en de minister van Onderwijs willen het studiekeuzeproces van jongeren versterken bij de overgang van het secundair naar het hoger onderwijs. Het regeerakkoord, de beleidsnota Onderwijs en de beleidsbrieven Onderwijs stellen daartoe de invoering van een 'algemene niet-bindende oriënteringsproef' in de derde graad van het secundair onderwijs en verplichte, niet bindende toelatingsproeven bij het begin van het hoger onderwijs voorop. Wat dit laatste betreft werd als pilootproject gestart met een instaptoets voor de lerarenopleidingen aan de hogescholen.

15. Via de ministeriele besluiten van 28 augustus 2015, 19 juli 2016 en 12 december 2016 gaf de minister bevoegd voor onderwijs en vorming aan de VLHORA de opdracht om de niet-bindende instaptoets lerarenopleiding te ontwikkelen, te implementeren en op te volgen. De instaptoets lerarenopleiding is een verplicht instrument dat het studiekeuzeproces bij de overgang van het secundair onderwijs naar de lerarenopleiding kan versterken. De instaptoets moet de aankomende student een spiegel voorhouden over zijn sterktes en zwaktes met het oog op starten aan de lerarenopleiding op het gebied van Nederlands, studievaardigheden en motivatie voor alle opleidingen en voor lager onderwijs aangevuld met Frans en wiskunde.

Zie bijlagen:

- 'MB_ondertekend_28082015_projectsubsidie_instaptoets_lerarenopleidingen.pdf'
- 'MB_ondertekend_19072016_instaptoets_lerarenopleiding.pdf'
- 'MB_ondertekend_12122016_instaptoets_ijkingsstoets_2016-2017.pdf'
- 'MB_subsidieaanvraag_Versterken studiekeuzeproces Onderdeel Lerarenopleiding.doc'
- 'MB_Bijlage_1_Activiteiten_kostenraming_instaptoetsen_lerarenopleiding_2016_2017.pdf'

16. De eerste afname van de instaptoets lerarenopleiding werd georganiseerd in september-oktober 2016. Tijdens de looptijd van de instaptoets wordt het instrument geanalyseerd, verbeterd en verder uitgewerkt. Om de informatie verkregen aan de hand van de afnames te kunnen interpreteren en verder wetenschappelijk te kunnen analyseren, zijn er aanvullende gegevens noodzakelijk. **Het keuzeprocess, de leer- en studievaardigheden, de talige en cognitieve factoren moeten geïnterpreteerd worden vanuit een aantal achtergrondgegevens van de respondenten en moeten gerelateerd worden aan de verdere loopbaanprestaties binnen de lerarenopleiding.** Het ontwikkelde instrument moet onderzocht worden vanuit kenmerken als gender, culturele en socio-economische achtergronden etc., waarbij de mogelijke negatieve invloed van dergelijke kenmerken op de studieloopbaan onderzocht kan worden. Om de hiertoe noodzakelijke analyses te kunnen maken is een koppeling met de databanken van het secundair en hoger onderwijs een belangrijke voorwaarde.

III. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

A. ONTVANKELIJKHEID

17. Het betreft de identificatiegegevens van leerlingen samen met hun leerlingenkenmerken en gegevens over hun opleiding.

18. De personen worden geïdentificeerd aan de hand van het INSZ¹. In casu betreft het dus een latere verwerking van gegevens die informatie bevatten omtrent een geïdentificeerde natuurlijke persoon. Deze gegevens kunnen dus als persoonsgegevens in de zin van artikel 1, §1, WVP, gekwalificeerd worden.

19. Aangezien deze persoonsgegevens op een geautomatiseerde wijze worden verwerkt, is de WVP van toepassing².

---

¹ Dit is het inschrijvingsnummer sociale zekerheid dat overeenkomt met het Rijksregisternummer of met het zogenaamde "bisnummer" of kruispuntbanknummer voor natuurlijke personen die niet zijn ingeschreven in het Belgisch bevolkings- of vreemdelingenregister.

Het gebruik van het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid is, overeenkomstig artikel 8 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, vrij voor wat het bisnummer betreft.

² Art. 3, §1 WVP.

20. Overeenkomstig artikel 8, eerste lid, van het e-govdecreet vereist elke elektronische mededeling van persoonsgegevens door een instantie³ een machtiging van de VTC, tenzij de elektronische mededeling van gegevens al onderworpen is aan een machtiging van een ander sectoraal comité, opgericht binnen de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer.

21. De persoonsgegevens worden opgevraagd AgODi en AHOVOKS. AgODi en AHOVOKS zijn beide een "instantie" in de zin van artikel 4, § 1, 2° van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur, en vallen bijgevolg onder het toepassingsgebied van artikel 8 van het e-govdecreet.

22. De unieke identificatie van de persoon gebeurt op basis van het rijksregisternummer. De VTC is sinds 14 juni 2014 bevoegd om het gebruik van het rijksregisternummer te machtigen samen met een door haar te machtigen gegevensstroom.⁴

23. Overeenkomstig artikel 5, 1ste lid, 1° en artikel 8 van de WRR, wordt machtiging verleend om het identificatienummer van het Rijksregister te gebruiken: "aan de Belgische openbare overheden voor de informatiegegevens die zij gemachtigd zijn te kennen uit hoofde van een wet, een decreet of een ordonnantie".

24. AgODi en AHOVOKS zijn beide een Belgische openbare overheid.

25. De VTC merkt op dat er nog geen machtiging is voor het VLHORA voor het gebruik van het Rijksregisternummer voor de bevraging van de leerlingen.

---

³ Het begrip 'instantie' wordt gedefinieerd in artikel 2, 10°, van het decreet als: "een instantie, vermeld in artikel 4, §1, van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur".

Art. 4. § 1. Dit decreet is van toepassing op de volgende instanties :

1° het Vlaams Parlement en de eraan verbonden instellingen;

2° de diensten, instellingen en rechtspersonen die afhangen van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest;

3° de gemeenten en de districten;

4° de provincies;

5° de andere gemeentelijke en provinciale instellingen, met inbegrip van de verenigingen zonder winstoogmerk waarin één of meer gemeenten of de provincies minstens de helft van de stemmen in één van de beheersorganen heeft of de helft van de financiering voor haar rekening neemt;

6° de verenigingen van provincies en gemeenten, bedoeld in de wet van 22 december 1986 betreffende de intercommunales, en de samenwerkingsvormen zoals geregeld in het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking;

7° de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, hierna O.C.M.W.'s te noemen, en de verenigingen, bedoeld in hoofdstuk 12 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende O.C.M.W.'s;

8° de polders, bedoeld in de wet van 3 juni 1957 betreffende de polders, en de wateringen, bedoeld in de wet van 5 juli 1956 betreffende de wateringen;

9° de kerkfabrieken en de instellingen die belast zijn met het beheer van de temporaliën van de erkende erediensten;

10° alle andere instanties binnen het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap.

⁴ Artikel 5 van de wet van 5 mei 2014 (B.S. 4 juni 2014).

26. Het rijksregisternummer wordt enkel aan de TTP, in casu de Vlaamse Dienstenintegrator, bezorgd om te kunnen koppelen en niet aan de onderzoekers (zie verder onder B.4). De Vlaamse Dienstenintegrator is gemachtigd om het rijksregisternummer te gebruiken.

27. De VTC is derhalve bevoegd om voorliggende machtigingsaanvraag te behandelen.

B. TEN GRONDE

B.1. FINALITEITSBEGINSEL

28. Artikel 4, §1, 1°, WVP, stelt dat iedere verwerking van persoonsgegevens eerlijk en rechtmatig moet zijn. Dit houdt in dat iedere gegevensverwerking dient te gebeuren op een transparante wijze en mits naleving van het recht. Overeenkomstig artikel 4, §1, 2°, WVP, dienen persoonsgegevens voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden te worden verkregen en mogen zij niet verder worden verwerkt op een wijze die, rekening houdende met alle relevante factoren, met name de redelijke verwachtingen van de betrokkene en met de toepasselijke wettelijke en reglementaire bepalingen, onverenigbaar is met die doeleinden. De VTC onderzoekt hierna de verschillende aspecten van dit finaliteitsbeginsel.

Oorspronkelijk doeleinde van de gegevensverwerking:

29. De gegevens worden opgevraagd uit de databanken van AgODi en AHOVOKS, i.c.:

- DISCIMUS: zie beraadslaging VTC 03/2012 (en volgende)
- DHO: zie beraadslaging VTC nr. 21/2015 (en volgende)

30. De oorspronkelijke doeleinden en de wettelijke basis ervan werden reeds vermeld in de vernoemde machtigingen.

Doeleinde van de verdere verwerking:

31. Het toekomstige doeleinde is het ontwikkelen, implementeren en opvolgen van de instaptoets lerarenopleiding. Om het keuzeprocess, de leer- en studievaardigheden, de talige en cognitieve factoren die verkregen werden aan de hand van de afnames van de toets te kunnen interpreteren vanuit een aantal achtergrondgegevens van de respondenten moeten de gegevens van de instaptoets lerarenopleiding kunnen gerelateerd worden aan de verdere loopbaanprestaties van de aankomende student.

32. De VTC is van oordeel dat het doeleinde in randnummer 31 welbepaald en uitdrukkelijk omschreven is in de zin van artikel 4, §1, 2°, WVP.

33. Aangaande de vereiste van verenigbaarheid met het oorspronkelijk doeleinde, wijst de VTC erop dat de geplande verwerkingen, bestaan uit latere verwerkingen van gegevens die oorspronkelijk voor andere doeleinden werden verwerkt. De rechtmatigheid van deze latere verwerkingen is aldus afhankelijk van hun verenigbaarheid met de oorspronkelijke verwerking.

34. Overeenkomstig artikel 4, §1, 2°, WVP, mogen persoonsgegevens immers niet verder worden verwerkt op een wijze die, rekening houdende met alle relevante factoren, met name de redelijke verwachtingen van de betrokkene en met de toepasselijke wettelijke en reglementaire bepalingen, onverenigbaar is met die doeleinden.

35. Deze bepaling maakt echter wel een uitzondering voor wat statistisch en wetenschappelijk onderzoek betreft: "*Onder de voorwaarden vastgesteld door de Koning na advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, wordt verdere verwerking van de gegevens voor historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden niet als onverenigbaar beschouwd.*".

36. Er kan dus geoordeeld worden dat het doeleinde van de latere verwerking verenigbaar is met deze van de oorspronkelijke verwerking.

37. Voor de wettelijke basis van de verdere verwerking wordt verwezen naar de onderwijsdecreten en de ministeriele besluiten van 28 augustus 2015, 19 juli 2016 en 12 december 2016, waarbij de minister bevoegd voor onderwijs en vorming aan de VLHORA de opdracht gaf om de niet-bindende instaptoets lerarenopleiding te ontwikkelen, te implementeren en op te volgen.

Het regeerakkoord, de beleidsnota Onderwijs en de beleidsbrieven Onderwijs vermelden bovendien het volgende:

- Regeerakkoord:

Visietekst (p. 28): Voor het hoger onderwijs voeren we gefaseerd en uiterlijk in 2018-2019 niet-bindende toelatingsproeven voor alle richtingen in.

Uitwerking (p. 100):

"• *Vóór de stap naar het hoger onderwijs vertrekken we van een goede schoolloopbaanbegeleiding in het secundair onderwijs en een goede aanvangsdiagnostiek in het hoger onderwijs. Leerlingen krijgen hierbij inzicht in hun eigen talenten en interesses en in de doorstroommogelijkheden naar hoger onderwijs en/of arbeidsmarkt van de verschillende studierichtingen in het secundair onderwijs. Op basis van een grondige screening van alle studierichtingen die in het secundair onderwijs worden aangeboden, wordt per richting duidelijk in kaart gebracht op welk vervolgtraject in het hoger onderwijs/arbeidsmarkt zij al dan niet voorbereiden (matrixoefening). Verplichte niet-bindende oriëntatieproeven voor het einde van het secundair onderwijs en door de instellingen georganiseerde verplichte niet-bindende toelatingsproeven in het hoger onderwijs zijn belangrijke elementen in dit traject van studie-oriëntering naar het hoger onderwijs. Deze niet-bindende toelatingsproeven zullen gefaseerd ingevoerd worden ten laatste voor alle richtingen in 2018-2019 en met evaluatie per proef na 3 jaar na de start van de niet-bindende toelatingsproef voor die bepaalde richting.*"

- Beleidsnota Onderwijs 2014-2019:

"*Via een goede aanvangsdiagnostiek bij de start in het hoger onderwijs en verplichte, niet-bindende toelatingsproeven per opleiding of cluster van opleidingen, moeten de instellingen de kennis en vaardigheden van*

inkomende studenten kunnen inschatten en eventuele tekorten en remedieerbare hiaten beter opvangen waarbij een juiste oriëntering voorop staat. Omwille van de complexiteit van de ontwikkeling van valide toelatingsproeven start ik eerst met een toelatingsproef voor de geïntegreerde lerarenopleidingen kleuteronderwijs, lager onderwijs en secundair onderwijs. Op basis van deze ervaringen kunnen ook voor de andere richtingen in het hoger onderwijs toelatingsproeven worden ontwikkeld. Ik reken voor de uitwerking van de toelatingsproeven en de gefaseerde implementatie maximaal op de universiteiten en de hogescholen om zo te komen tot een gezamenlijke en gedragen aanpak."

- Beleidsbrief Onderwijs 2015-2016

"De Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA) ontwikkelt de toelatingsproef voor de geïntegreerde lerarenopleidingen."

"De toelatingsproef voor de universitaire STEM-opleidingen en de toelatingsproef voor de lerarenopleiding aan de hogescholen zullen we gefaseerd uitrollen. Voor de STEMopleidingen beginnen we met de studenten die zich in het academiejaar 2016-2017 willen inschrijven voor een ingenieursopleiding. Voor de lerarenopleidingen van de hogescholen zal minstens een deel van de doelgroep die zich volgend academiejaar wenst in te schrijven de proef afleggen."

- Beleidsbrief Onderwijs 2016-2017

Realisaties 2015-2016: *"De Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA) en de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) maakten werk van respectievelijk een instellingsneutrale toelatingsproef voor de geïntegreerde lerarenopleidingen en instellingsneutrale toelatingsproef voor de ingenieursopleidingen.*

Plannen 2016-2017: *"De toelatingsproef voor de lerarenopleiding wordt dit academiejaar afgenomen bij alle pas ingeschreven studenten. Op basis hiervan werkt de VLHORA de instellingsneutrale toelatingsproef af. Deze versie gebruiken de hogescholen dan volgend academiejaar voor elke student die een geïntegreerde lerarenopleiding wil gaan volgen."*

38. Het toekomstige doel is rechtmatig te noemen.

39. Niettemin moet wel rekening worden gehouden met de belangen van de betrokkenen. Vandaar dat de vereisten van transparantie en beveiliging een doorslaggevende rol spelen (zie onder B.3 en B.5)

B.2. PROPORTIONALITEITSBEGINSEL

B.2.1. Aard van de gegevens

40. Overeenkomstig artikel 4, §1, 3°, WVP, moeten persoonsgegevens toereikend, terzake dienend en niet overmatig zijn, uitgaande van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of waarvoor zij verder worden verwerkt.

41. De instaptoets lerarenopleiding richt zich op aankomende studenten die zich willen inschrijven voor de lerarenopleiding. Academiejaar 2016-2017 werd de afname na inschrijving georganiseerd, academiejaar 2017-2018 en verder gebeurt dit vóór inschrijving.

Databank secundair onderwijs (AgODi)

Exacte behoefte	Proportionaliteit
Instellingsnummer Post Code	Onderzoek naar representativiteit qua geografische spreiding van responsgroep t.o.v. steekproef en populatie.
Soort inrichtende machten Onderwijsnetten	Onderzoek naar de spreiding van responsgroep over de verschillende netten.
Onderwijsvormen Opleidingen Opleidingsvormen Rubrieken Soorten onderwijs Administratieve groep Studiegebieden Studierichtingen Voltijds/deeltijds	Verschillende onderzoeken in Vlaanderen (zie referenties 3 t.e.m. 6) tonen aan dat het studiekeuzeproces bij overgang van het secundair naar het hoger onderwijs moet bestudeerd worden in functie van een aantal onderwijskenmerken zoals onderwijsvorm, schooltype, enz.
Gezinstaal Leerling genereert gon-middelen Ion leerling	Gezinstaal, meertaligheid en functiebeperkingen werden in heel wat onderwijsloopbaan onderzoeken in Vlaanderen meegenomen als mogelijke verklarende variabele (zie referenties 3 t.e.m. 5). Zeker voor de verbale tests (zoals opgenomen in de instaptoets lerarenopleiding) werd aangetoond dat dit een relevante verklarende variabele is (zie referenties 1, 2 en 7).
Nationaliteit Gok leerling Tikt aan op kenmerk studietoelage Tikt aan op kenmerk buurt Opleidingsniveau moeder OKI = onderwijskansindicator Aandeel leerlingen op schoolniveau 3de graad dat aantikt op kenmerk buurt Aandeel leerlingen op schoolniveau 3de graad dat aantikt op kenmerk studietoelage Aandeel leerlingen op schoolniveau 3de graad dat aantikt op kenmerk gezinstaal Aandeel leerlingen op schoolniveau 3de graad dat aantikt op kenmerk opleidingsniveau moeder	Deze gegevens worden gebruikt om de instaptoets lerarenopleiding te onderzoeken vanuit culturele en socio-economische achtergronden, waarbij de mogelijke negatieve invloed van dergelijke kenmerken op de studieloopbaan onderzocht kan worden.
Geslacht	Deze gegevens worden gebruikt om de instaptoets lerarenopleiding te onderzoeken vanuit het kenmerk gender. Onderzoek in Vlaanderen (zie referenties 3 t/m 6) heeft aangetoond dat er geslachtsverschillen zijn op een aantal relevante leer- en studievaardigheden.
Geboortejaar Soorten studiebewijs Uitreikingsdatum	Aan de hand van deze gegevens wordt de vroegere studieloopbaan zo goed als mogelijk gereconstrueerd. Zo wordt de variabele geboortejaar gebruikt om eventuele schoolse vertragingen in kaart te brengen bij de generatiestudenten. De variabele 'al dan geen achterstand' en 'vroegere schoolloopbaan' blijkt in heel wat schoolloopbaanonderzoeken in Vlaanderen (zie referenties 3 t/m 5) een relevante verklarende variabele te zijn.
INSZ	Enkel nodig voor de koppeling, komt niet tot bij onderzoekers (zie B.4).

Exacte behoefte	Proportionaliteit
Academiejaar Academiejaar generatiestudent Inschrijvingsdatum Kan studiebewijs behalen Soort contract Status Ingerichte Opleidingsvariëteit Studiegebied Opleiding Opleidingsvariëteit Studieomvang Werkstudent Instelling Overkoepelend verband Vestiging	Deze variabelen worden gebruikt om de gekozen studierichting (binnen de lerarenopleidingen) van de studenten in kaart te brengen en om de onderwijsloopbaan zo goed als mogelijk te kunnen opvolgen. De onderwijsloopbaan dient bestudeerd te worden in functie van de gegevens verzameld in de context van de instaptoets lerarenopleiding. Onderzoek in Vlaanderen heeft uitgewezen dat de latere onderwijsloopbaan gerelateerd is aan een aantal indicatoren gemeten tijdens het keuzeprocess (zie referenties 3 t/m 6).
Afstudeerrichting Studiebewijsdatum	Om de validiteit van de metingen verzameld via de instaptoets lerarenopleiding te kunnen onderzoeken, wordt de onderwijsloopbaan in het hoger onderwijs van de studenten zo lang als mogelijk opgevolgd.
Wijzigingsdatum Uitschrijvingsdatum Heroriëntatie	Om de validiteit van de metingen verzameld via de instaptoets lerarenopleiding te kunnen onderzoeken, dient de onderwijsloopbaan van de studenten opgevolgd te worden. Eventuele wijziging van studierichting, uitschrijven uit een studierichting en heroriëntatie zijn belangrijke indicatoren van een onderwijsloopbaan.
Geboortejaar	De variabele geboortejaar wordt gebruikt om al dan niet schoolse vertragingen in kaart te brengen bij generatiestudenten. De variabele 'al dan geen achterstand' blijkt in heel wat schoolloopbaanonderzoeken in Vlaanderen (zie referenties 3 t/m 5) een relevante verklarende variabele te zijn. Deze variabele werd ook in de databank SO opgevraagd, maar wordt hier tevens gebruikt als controlevariabele bij de datacleaning (om eventueel verkeerde koppelingen op het spoor te kunnen komen).
Geslacht	Deze gegevens worden gebruikt om de instaptoets lerarenopleiding te onderzoeken vanuit het kenmerk gender. Onderzoek in Vlaanderen (zie referenties ⁵ 3 t/m 6) heeft aangetoond dat er geslachtsverschillen zijn op een aantal relevante leer- en studievaardigheden.

⁵ **Referenties:**

- 1) De Wachter, L. Heeren, J. (2013) Een taaltest als signaal. **De ontwikkeling en implementatie van een strategische taalvaardigheidstoets aan de KU Leuven.** *Levende Talen Tijdschrift*, 14 (1), 19-27.
- 2) De Wachter, L., Heeren, J., Marx, S. Huyghe, S. (2013). **Taal: een noodzakelijke, maar niet de enige voorwaarde tot studietoets succes. De correlatie tussen de resultaten van een taalvaardigheidstoets en de slaagcijfers bij eerstejaarsstudenten aan de KU Leuven.** *Levende Talen Tijdschrift*, 14 (4), 28-36.

	Deze variabele werd ook in de databank SO opgevraagd, maar wordt hier tevens gebruikt als controlevariabele bij de datacleaning (om eventueel verkeerde koppelingen op het spoor te kunnen komen).
Functiebeperkt	Functiebeperkingen werden in heel wat onderwijsloopbaanonderzoeken in Vlaanderen meegenomen als mogelijke verklarende variabele (zie referenties 1, 2 en 7).
Beursstudent	Deze gegevens worden gebruikt om de instaptoets lerarenopleiding te onderzoeken vanuit kenmerken culturele en socio-economische achtergronden, waarbij de mogelijke negatieve invloed van dergelijke kenmerken op de studieloopbaan onderzocht kan worden.
Saldo leerkrediet van de individuele student aantal opgenomen studiepunten aantal behaalde studiepunten Studierendement Aantal gedelibereerde studiepunten	Aan de hand van deze variabelen kan het al dan niet succesvol doorlopen van de lerarenopleiding in kaart gebracht worden. Dit is een belangrijke criteriumvariabele bij het onderzoek naar de predictieve validiteit van de instaptoets lerarenopleiding.
INSZ rijksregisternummer of bisnummer	Enkel nodig voor de koppeling, komt niet tot bij onderzoekers (zie B.4).

42. Het identificatienummer van het Rijksregister is de unieke sleutel om de betrokken leerling/student te identificeren en de uitwisseling van de gegevens te faciliteren. De onderzoeker heeft toegang tot het nummer via de bevraging van de studenten, maar niet meer na de koppeling met de bestanden van Onderwijs en Vorming.

43. Dit is een nieuwe gegevensstroom.

44. Op basis van de hiervoor geanalyseerde elementen kunnen de in vorige paragrafen vermelde gegevens worden beschouwd als relevant, evenredig en niet overmatig voor het doeleinde vermeld in randnummer 31 e.v.

3) Lacante, M., Van Esbroeck, R., & D Vos, A." (2008). **Met een dynamische keuzebegeleiding naar een effectieve keuzebekwaamheid**. In opdracht van de Vlaamse Minister voor Onderwijs en Vorming, in het kader van het 'OBPWO-programma'. Brussel/Leuven: Vrije Universiteit Brussel/Katholieke Universiteit Leuven

4) Lacante, M., Almaci, M., Van Esbroeck, R., Lens, W., & De Metsenaere, M. (2007). **Allochtonen in het hoger onderwijs: Onderzoek naar factoren van studiekeuze en studiesucces bij allochtone eerstejaarsstudenten in het hoger onderwijs**. In opdracht van de Vlaamse Minister voor Onderwijs en Vorming, in het kader van het 'OBPWO-programma'. Brussel/Leuven: Vrije Universiteit Brussel/Katholieke Universiteit Leuven.

5) Lacante M., De Metsenaere M., De Lens W., Van Esbroeck R., De Jaeger K., De Coninck T., Gressens K., Wenselaer C. & Santy L. (2001). **Drop-out in het hoger onderwijs: Onderzoek naar achtergronden en motieven van drop-out in het eerste jaar hoger onderwijs**. In opdracht van de Vlaamse Minister voor Onderwijs en Vorming, in het kader van het OBPWO-programma - Leuven - Brussel: Katholieke Universiteit Leuven - Vrije Universiteit Brussel.

6) Van Daal, T., Coertjens, L., Delvaux, E., Donche, V. & Van Petegem, P. (2013) **Klaar voor hoger onderwijs of arbeidsmarkt? Longitudinaal onderzoek bij laatstejaarsleerlingen secundair onderwijs**. Antwerpen – Appeldoorn, Garant.

7) Van Dyk, T. (2015). **Tried and tested: Academic literacy tests as predictors of academic success**. *Tijdschrift voor Taalbeheersing*, 37 (2), 159-186.

B.2.2. Bewaringstermijn van de gegevens

45. Artikel 4, §1, 5°, WVP voorziet dat persoonsgegevens niet langer mogen worden bewaard dan noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of verder worden verwerkt.

46. Men vraagt een bewaringstermijn van 7 jaar: dit is het jaar van afname, plus de standaardduur van een bachelor lerarenopleiding, plus 2 jaar voor eventuele studievertraging, plus 1 jaar om gegevens te analyseren.

47. De VTC kan akkoord gaan met de gevraagde termijn.

B.2.3. Frequentie van de toegang

48. De toegang tot de gevraagde gegevens zou periodiek zijn.

Deze machtiging wordt aangevraagd voor de ontwikkeling en verdere opvolging van de instaptoets lerarenopleiding. Voor elke steekproef worden de gegevens jaarlijks van de aankomende studenten (die hiervoor duidelijk toestemming hebben gegeven) gekoppeld aan de administratieve gegevens uit de databanken van AgODi en AHOVOKS.

49. De VTC kan akkoord gaan met de gevraagde frequentie.

B.2.4. Duur van de machtiging

50. De toegang en het gebruik wordt voor een onbepaalde termijn gevraagd.

De machtiging wordt gevraagd voor de duur van de ontwikkeling en het gebruik van het instrument.

51. De VTC kan akkoord gaan met de gevraagde duur.

B.2.5. Bestemmingen en/of derden waaraan gegevens worden meegedeeld

52. Het betreft een enkele interne medewerker van VLHORA.

53. Zoals artikel 12 van de WRR en hoofdstuk III van het koninklijk besluit van 13 februari 2001 het vereisen, moet de aanvrager de naam van de persoon die het identificatienummer van het Rijksregister gebruikt en die gevoelige gegevens verwerkt bijhouden en ter beschikking houden van het sectoraal Comité van het Rijksregister en andere bevoegde comité's. De persoon moet ook door een wettelijke of statutaire verplichting, of door een evenwaardige contractuele bepaling ertoe gehouden zijn het vertrouwelijk karakter van de betrokken gegevens in acht te nemen. Minstens zal deze persoon een vertrouwelijkheidsverklaring ondertekenen.

54. De onderzoeker heeft de vertrouwelijkheidsverklaring nog niet ondertekend.

B.3. TRANSPARANTIEBEGINSEL

(artikelen 4, §1, 1°, en 9 tot 15bis, WVP)

55. Artikel 9 WVP voorziet in een verplichting tot informatie van de betrokken personen van wie persoonsgegevens worden gebruikt.

56. De verantwoordelijke voor de verwerking wordt echter van de bedoelde kennisgeving vrijgesteld wanneer, met name voor statistische doeleinden of voor historisch of wetenschappelijk onderzoek of voor bevolkingsonderzoek met het oog op de bescherming en de bevordering van de volksgezondheid, de kennisgeving aan de betrokkene onmogelijk blijkt of onevenredig veel moeite kost.

57. Deze vrijstelling neemt echter niet weg dat de VTC er zich kan van vergewissen of er passende waarborgen worden voorzien voor de bescherming van de rechten van de betrokkenen

58. De koppeling van de gegevens uit de afname met gegevens uit de databanken van AgODi en AHOVOKS gebeurt slechts na geïnformeerde toestemming. (Aankomende) studenten kunnen zelf kiezen of hun gegevens op individueel niveau mogen gekoppeld worden met de gegevens uit andere databanken. De eerste bijlage toont hoe de toestemming bij de eerste afname werd gevraagd, de tweede bijlage toont hoe de toestemming bij de volgende afname zal worden gevraagd.

Zie bijlage 'Vragen_toestemming_2016.png'

Zie bijlage 'Vragen_toestemming_2017.png'

59. Op het ogenblik dat de verplichte deelname aan de instaptoets lerarenopleidingen decretaal wordt verankerd, en er door de instellingen niet-bindende maatregelen (remediëring) kunnen worden gekoppeld aan de resultaten van de toets, vervalt de keuze voor de student om zijn resultaten mee te delen aan de hogeschool waar hij zich inschrijft. Op dat ogenblik zal dit duidelijk worden gecommuniceerd aan de student. De aanvragers bezorgen aan VTC dan ter informatie de aangepaste communicatie naar de studenten.

60. Indien de machtiging wordt verleend, wordt deze opgenomen in de lijst van machtigingen met toelichting op de website van onderwijs en vorming.⁶

61. De VTC kan akkoord gaan met deze vormen van informatieverstrekking maar wijst er op dat de kennisgeving op de website nog niet alle elementen vermeld in artikel 9 WVP bevat. Het is ook aangewezen dat bij de vragen om toestemming via een link verduidelijkt wordt over welke data het zal gaan. Dit kan nu eventueel ook door te verwijzen naar deze beraadslaging.

---

⁶ <http://onderwijs.vlaanderen.be/nl/informatieveiligheid>

B.4. EXTERNE VERWERKERS EN DIENSTENINTEGRATOR

62. De ICTfirma die de externe verwerker voor deze stromen is HB-plus. HB-plus biedt de dienst AMaaS (Applicatie Management as a Service) aan. AMaaS omvat het beheer van de toepassing.⁷
63. Er moet voor gezorgd worden dat de beheerder van de infrastructuur geen toegang heeft tot de data zelf tenzij strikt noodzakelijk.
64. De VTC herinnert er aan dat ingeval van onderaanneming, de privacywet aan iedere verantwoordelijke voor de verwerking oplegt om zijn relatie met de externe verwerker te omkaderen met een overeenkomst die voldoet aan de voorschriften van artikel 16, §1, WVP.
65. Volgens de aanvragers kan de koppeling met de gegevens van Onderwijs en Vorming zonder de tussenkomst van een trusted third party (TTP)/dienstenintegrator gebeuren aangezien dit weinig meerwaarde biedt en het risico inhoudt op mogelijk extra vertraging.
66. De VTC is van oordeel dat het aangewezen is dat een derde neutrale partij (een TTP) de data koppelt zodat Onderwijs en Vorming niet meer gegevens krijgt (de resultaten van de bevragingen via de toepassing) dan nodig. Er moet ook rekening mee gehouden worden dat het gaat om bijzonder beschermingswaardige gegevens zoals gezinstand en nationaliteit. De TTP moet dan instaan voor de koppeling van de gegevens op basis van het INSZ en zo nodig de andere indicatoren. Na de koppeling moet de TTP de gekoppelde gegevens ter beschikking stellen van de onderzoeker na het INSZ en de andere identificatoren verwijderd te hebben.

B.5. BEVEILIGING

67. De VTC wijst de verantwoordelijke voor de verwerking op de verplichtingen van artikel 16 WVP en op de richtsnoeren informatieveiligheid⁸.
68. De gegevensoverdracht van de gegevens uit de instaptoets naar de VDI zal op beveiligde wijze gebeuren (data wordt geëncrypteerd en het paswoord wordt via een ander kanaal meegedeeld).
69. De VTC benadrukt dat de aanvrager alle mogelijke middelen moet inzetten om te vermijden dat de identiteit van de personen op wie de meegedeelde gegevens betrekking hebben, zou worden achterhaald. Het indelen in klassen of het weglaten van de variabelen die het grootste risico op heridentificatie inhouden, wordt beschouwd als een adequaat middel.

---

⁷ <https://overheid.vlaanderen.be/hb-plus>

⁸ http://www.privacycommission.be/sites/privacycommission/files/documents/richtsnoeren_informatiebeveiliging_0.pdf

B.5.1. Op het niveau van de aanvrager

70. Het VLHORA verwerkt buiten de data van deze toepassing geen persoonsgegevens. Enkel de onderzoeker heeft toegang tot deze data.

B.5.2. Op het niveau van de instantie die de gegevens zal doorgeven

71. De veiligheidsconsulent van AHOVOKS en AgODi (en van het ministerie Onderwijs en Vorming) is al gekend als veiligheidsconsulent bij het Sectoraal Comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid.

72. Het ministerie beschikt over een veiligheidsplan en een veiligheidsbeleid. Dit werd laatst bijgewerkt op 29 januari 2016.

IV. BESLUIT

73. De VTC machtigt AgODi en AHOVOKS om de gevraagde persoonsgegevens mee te delen aan het VLHORA in het kader van de instaptoets lerarenopleiding, zoals beschreven in randnummer 31 e.v., onder de voorwaarden vermeld in deze machtiging. De VTC staat hierbij het gebruik van het rijksregisternummer toe.

74. De mededeling van de identificerende gegevens aan het VLHORA zelf wordt geweigerd.

De voorzitter,

Willem Debeuckelaere